DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
24. oktober 1996 *

I sag C-32/95 P,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Ana Maria Alves Vieira og Nicholas Khan, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

appellant,

angående appel af dom afsagt den 6. december 1994 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans i sag T-450/93, Lisrestal m.fl. mod Kommissionen (Sml. II, s. 1177), hvori der er nedlagt påstand om ophævelse af dommen,

de øvrige parter i appelsagen er:

Lisrestal — Organização Gestão de Restaurantes Colectivos Ld.ª, Almada (Portugal),

Gabinete Técnico de Informática Ld.ª (GTI), Lissabon,

Lisnico — Serviço Marítimo Internacional Ld.ª, Almada,

Rebocalis — Rebocagem e Assistência Marítima Ld.ª, Almada,

* Processprog: portugisisk.

Gaslimpo — Sociedade de Desgasificação de Navios SA, Almada,

ved advokat Manuel Rodrigues, Lissabon, og med valgt adresse i Luxembourg hos Ângelo Alves Azevedo, 61, rue de Gasperich,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af fungerende formand for Sjette Afdeling C. N. Kakouris, og dommerne P. J. G. Kapteyn og H. Ragnemalm (refererende dommer),

generaladvokat: A. La Pergola
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 6. juni 1996,

afsagt følgende

Dom

1 Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 10. februar 1995 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af artikel 49 i EF-statutten for Domstolen iværksat appel af dom afsagt den 6. december 1994 i sag T-450/93, Lisrestal m.fl. mod Kommissionen (Sml. II, s. 1177, herefter »den anfægtede dom«), hvorved Retten i Første Instans ophævede Kommissionens

beslutning om at nedsætte det tilskud, som Den Europæiske Socialfond (herefter »ESF«) oprindeligt ydede Lisrestal Ld.ª, GTI Ld.ª, Rebocalis Ld.ª, Lisnico Ld.ª og Gaslimpo SA (herefter »de indstævnte«), og hvorefter de skulle tilbagebetale det første forskud på 138 271 804 ESC.

2 Det fremgår af den anfægtede dom, at de indstævnte virksomheder, ligesom virksomhederne Proex Ld.ª og Gelfiche, der alle er etableret i Portugal (herefter »tilskudsmodtagerne«), i 1986 indgav en ansøgning til ESF via Departamento para os Assuntos do Fundo Social Europeu (den kompetente nationale myndighed ved det portugisiske Ministerium for Beskæftigelse og Social Sikring, herefter »DAFSE«) om tilskud i henhold til artikel 3, stk. 1, i Rådets afgørelse 83/516/EØF af 17. oktober 1983 om Den Europæiske Socialfonds opgave (EFT L 289, s. 38) — med henblik på iværksættelse af et projekt til erhvervsuddannelsesforanstaltninger i området Setúbal (Portugal) (jf. den anfægtede doms præmis 7).

3 Det var hensigten med det fra ESF ansøgte tilskud at gennemføre erhvervsuddannelsesforanstaltninger til forbedring af beskæftigelsesmulighederne for 1 687 unge under 25 år, hvis kvalifikationer efter deres fuldendte pligtige skoleuddannelse var utilstrækkelige og/eller ikke tilpasset de forhåndenværende krav (præmis 8).

4 Den 31. marts 1987 blev projektet vedrørende de nævnte foranstaltninger godkendt ved Kommissionens beslutning C(87) 670 for et samlet beløb på 630 642 227 ESC, hvoraf 346 853 225 ESC skulle finansieres af ESF og 283 789 002 ESC af Orçamento da Segurança Social/Instituto de Gestão Financeira da Segurança Social (budgettet for socialsikring/Instituttet for den Finansielle Forvaltning af Socialsikring, herefter »OSS/IGFSS«) (præmis 9).

5 I overensstemmelse med artikel 5, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 2950/83 af 17. oktober 1983 om gennemførelse af afgørelse 83/516/EØF (EFT L 289, s. 1) udbetalte ESF et forskud på 50% af de tilskud, der var bevilget tilskudsmodtagerne, nemlig 173 426 612 ESC (præmis 10). Den 31. oktober 1988 anmodede

tilskudsmodtagerne via DAFSE om udbetaling af saldobeløbet, dvs. 127 483 930 ESC. Ansøgningen var vedlagt dokumentation og en rapport vedrørende de allerede gennemførte foranstaltninger (præmis 11).

6 Den 25. november 1988 foreslog ESF's »kontrolsektion«, at der blev foretaget en fornyet gennemgang af sagens akter under hensyn til, at der ikke var klarhed over de udgifter og foranstaltninger, som var omhandlet i faktureringen (præmis 12). Under denne kontrol, som blev foretaget mellem den 29. januar og den 2. februar 1990 hos to af de indstævnte virksomheder, Lisrestal og GTI, blev der konstateret visse uregelmæssigheder i den finansielle forvaltning af tilskuddene. Disse uregelmæssigheder bestod navnlig i, at foranstaltningernes gennemførelse var blevet overladt i underentreprise til organisationer, som ikke havde den nødvendige infrastruktur og erfaring. Desuden var der formodning for, at der var indgået proformakontrakter og foretaget forfalskninger af fakturaer. Af denne grund foreslog inspektørerne, at der blev rejst krav om tilbagebetaling af det forskud på tilskuddene, som var blevet udbetalt de indstævnte virksomheder (præmis 13).

7 Den 19. oktober 1990 udstedte DAFSE nogle »certifikater« til de indstævnte virksomheder, hvori den anførte, at der var blevet udført en EF-kontrol med henblik på at efterprøve foranstaltningernes forskriftsmæssighed og lovlighed, men at DAFSE ikke kunne give yderligere oplysninger derom, da Kommissionen endnu ikke havde truffet nogen endelig beslutning vedrørende de pågældende foranstaltninger (præmis 14).

8 Ved skrivelse af 14. juni 1991 tilsendte chefen for den pågældende afdeling i Kommissionens Generaldirektorat for Beskæftigelse, Arbejdsmarkedsrelationer og Sociale Anliggender (GD V) DAFSE inspektørernes konklusioner, idet han angav, at ESF var af den opfattelse, at der var anvendt et beløb på 536 879 559 ESC til udgifter, som ikke kunne godkendes (præmis 16). Ved samme skrivelse blev DAFSE underrettet om, at ESF's maksimumsbeløb for tilskuddet udgjorde 35 154 808 ESC, og at der skulle tilbagebetales 138 271 804 ESC under hensyn til det beløb på 173 426 612 ESC, der var blevet udbetalt som et første forskud. Kommissionen fastsatte en frist for DAFSE til at fremsætte sine bemærkninger på 30 dage.

9 Ved skrivelse af 8. juli 1991 meddelte DAFSE ESF, at den ikke havde nogen bemærkninger, hverken vedrørende de kontrolrapporter som var afgivet af ESF's inspektører eller vedrørende ESF's skrivelse af 14. juni 1991, og at DAFSE accepterede den trufne beslutning (præmis 18).

10 Den 3. marts 1992 tilstillede Kommissionen DAFSE et pålæg om tilbagebetaling (præmis 20).

11 Ved skrivelser af 24. april 1992 og 7. maj 1992 underrettede DAFSE de indstævnte virksomheder om Kommissionens beslutning om at nedsætte det bevilgede tilskud og meddelte dem de beløb, som skulle tilbagebetales ESF og OSS/IGFSS (præmis 21).

12 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 19. juni 1992 anlagde de indstævnte virksomheder sag med påstand dels om annullation af ESF's beslutning om at pålægge de indstævnte virksomheder at tilbagebetale de modtagne beløb (herefter »den anfægtede beslutning«), dels om, at Kommissionen tilpligtedes at udbetale samtlige de afkrævede beløb.

13 Til støtte for sine påstande fremførte de indstævnte virksomheder i det væsentlige fire anbringender. Det første anbringende var, at der ikke er knyttet tjenestegrene til ESF, eller at disse i det mindste var inkompetente til at træffe den anfægtede beslutning, det andet anbringende, at kontradiktionsprincippet var tilsidesat, det tredje, at der var givet en utilstrækkelig begrundelse, og det fjerde, at der var foretaget et åbenbart urigtigt skøn.

14 Retten forkastede det første anbringende i den anfægtede dom. Endvidere afviste Retten de indstævntes påstande om, at Kommissionen tilpligtedes at udbetale saldobeløbet af ESF's tilskud. Hvad endelig angår det andet og tredje anbringende,

som er de eneste anbringender, der er gjort gældende under appelsagen, fastslog Retten følgende:

»42. Retten skal bemærke, at det ifølge fast retspraksis er et grundlæggende princip i fællesskabsretten, at enhver, over for hvem der indledes en procedure, som kan munde ud i en retsakt, der indeholder et klagepunkt mod den pågældende, skal have mulighed for kontradiktion, selv i det tilfælde, hvor der ikke findes nogen regler for den pågældende procedure (jf. herom bl. a. Domstolens dom af 12.2.1992, forenede sager C-48/90 og C-66/90, Nederlandene m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 565, præmis 44, og af 29.6.1994, sag C-135/92, Fiskano mod Kommissionen, Sml. I, s. 2899, præmis 39). Efter kontradiktionsprincippet skal enhver, over for hvem der kan træffes en beslutning, som indeholder et klagepunkt mod vedkommende, have mulighed for at fremsætte sit synspunkt vedrørende de omstændigheder, som Kommissionen har foreholdt vedkommende, og som har givet anledning til dens beslutning.

43. For at afgøre, om sagsøgernes ret til kontradiktion er tilsidesat i den foreliggende sag, må det undersøges, om den anfægtede beslutning i betragtning af den rolle, som den pågældende medlemsstat har spillet under proceduren som ESF's eneste kontaktled, må antages at berøre sagsøgerne umiddelbart og at indeholde et klagepunkt mod dem.

44. I så henseende må det fastslås, at de tilskudsmodtagende virksomheder ved den anfægtede beslutning blev frataget en del af det oprindeligt bevilgede tilskud, uden at der ved forordning nr. 2950/83 er tillagt den pågældende medlemsstat en selvstændig skønsbeføjelse (jf. herom senest Rettens kendelse af 20.6.1994, sag T-446/93, Frinil m.fl. mod Kommissionen, ikke trykt i Samlingen, præmis 29).

45. Endvidere bemærkes, at Kommissionens definitive beslutning om at nedsætte det ydede tilskud skete ved pålægget om tilbagebetaling af 3. marts 1992, således som Kommissionen havde tilkendegivet i GD V's skrivelse til DAFSE af 14. juni 1991, at den ville gøre. Det må ganske vist medgives, at Kommissionens beslutning, som var indeholdt i denne skrivelse, udelukkende var rettet til de portugisiske

myndigheder. Sagsøgerne blev imidlertid udtrykkeligt nævnt i beslutningen ved navns nævnelse som de direkte modtagere af det bevilgede tilskud. Herefter må sagsøgerne anses for at være umiddelbart og individuelt berørt af den anfægtede beslutning om at nedsætte tilskuddet.

46. Rettens bedømmelse støttes for det første af, at de virksomheder, som modtager tilskud fra ESF, efter fast retspraksis har søgsmålsinteresse i forhold til de beslutninger, hvorved de fratages dette tilskud (jf. Domstolens dom af 7.5.1991, sag C-291/89, Interhotel mod Kommissionen, Sml. I, s. 2257, præmis 13, og af 4.6.1992, sag C-157/90, Infortec mod Kommissionen, Sml. I, s. 3525, præmis 17), hvilket forudsætter, at de ikke blot er individuelt, men også umiddelbart berørt af sådanne beslutninger.

47. Bedømmelsen bekræftes endvidere af bestemmelserne i forordning nr. 2950/83, hvoraf fremgår, at der opstår en direkte forbindelse mellem Kommissionen og modtageren af tilskuddet, selv om medlemsstaten er ESF's eneste kontaktled. Det bestemmes nemlig i forordningens artikel 6 dels, at Kommissionen kan suspendere, nedsætte eller lade tilskuddet fra ESF bortfalde, såfremt tilskuddet ikke anvendes i overensstemmelse med de betingelser, som er fastsat i godkendelsesbeslutningen, blot den pågældende medlemsstat har fået lejlighed til at fremkomme med sine bemærkninger, dels at de udbetalte beløb, som ikke er anvendt på de i godkendelsesbeslutningen fastsatte betingelser, skal tilbagebetales, og at den pågældende medlemsstat kun er subsidiært ansvarlig for tilbagebetalingen af beløb, som med urette er udbetalt i forbindelse med foranstaltninger, der er omfattet af den i artikel 2, stk. 2, i afgørelse 83/516 omhandlede garanti.

48. Sagsøgerne bærer derfor umiddelbart de økonomiske følger af beslutningen om nedsættelse af tilskud, og denne beslutning indeholder et klagepunkt mod dem, for så vidt som de er hovedansvarlige for tilbagebetalingen af de med urette udbetalte beløb (jf. førnævnte dom i sagen Nederlandene m.fl. mod Kommissionen, præmis 50). Kommissionen har i øvrigt selv indrømmet under den mundtlige forhandling, at den i givet fald ville kunne anlægge sag mod sagsøgerne om tilbagesøgning af de omtvistede beløb ved de nationale domstole.

49. Af det anførte følger, at Kommissionen, som i forhold til sagsøgerne bærer det retlige eneansvar for den anfægtede retsakt, ikke kunne vedtage den anfægtede beslutning uden først at have givet sagsøgerne mulighed for at gøre deres synspunkter gældende vedrørende den påtænkte nedsættelse af tilskuddet eller have sikret sig, at sagsøgerne havde haft lejlighed hertil.

50. Det er herved uomtvistet mellem parterne, dels at sagsøgerne hverken har modtaget Kommissionens undersøgelsesrapporter eller er blevet underrettet om de omstændigheder, som Kommissionen foreholdt sagsøgerne, og at sagsøgerne heller ikke blev hørt af Kommissionen, før den traf den anfægtede beslutning, dels at DAFSE, efter ved skrivelse af 14. juni 1991 at være blevet opfordret af Kommissionen til at fremsætte sine bemærkninger, ved sin skrivelse af 8. juli 1991 tilkendegav over for denne, uden først at have hørt sagsøgerne, at den accepterede den beslutning, som Kommissionen påtænkte at træffe i forhold til sagsøgerne.

51. Herefter må det fastslås, at den anfægtede beslutning er truffet i strid med sagsøgernes ret til kontradiktion.«

15 Efter ligeledes at have fastslået, at hverken den anfægtede beslutning eller kontrolrapporterne opfyldte begrundelseskravet i traktatens artikel 190 (præmis 52), annullerede Retten den anfægtede beslutning.

16 I appelskriftet har Kommissionen nedlagt påstand om, for det første, at punkt 2 og 3 i den anfægtede doms konklusion annulleres — i hvilke Retten annullerede den anfægtede beslutning og tilpligtede Kommissionen at betale sagens omkostninger — for det andet, at sagen hjemvises til Retten, for at den træffer afgørelse om det fjerde anbringende, som de indstævnte virksomheder påberåbte sig i stævningen for Retten, og som støttes på, at der er foretaget et åbenbart urigtigt skøn, og for det tredje, at afgørelsen om sagens omkostninger udsættes.

17 Til støtte for appellen har Kommissionen gjort gældende, at Retten har begået en retlig fejl ved i den anfægtede dom at fastslå,

— at den procedure, der blev fulgt ved vedtagelsen af den anfægtede beslutning, var i strid med de indstævnte virksomheders ret til kontradiktion

— at Kommissionens beslutning er behæftet med en begrundelsesmangel og ikke opfylder kravene i traktatens artikel 190.

18 Kommissionens første anbringende er, at Retten har begået en retlig fejl ved at antage, at Kommissionen ikke kunne træffe den anfægtede beslutning uden først at give de indstævnte virksomheder mulighed for at fremsætte deres bemærkninger vedrørende nedsættelsen af tilskuddet. Til støtte herfor fremfører Kommissionen tre argumenter.

19 For det første anfører Kommissionen, at de indstævnte virksomheder ikke havde noget krav på at blive hørt forud for beslutningen som følge af den måde, hvorpå ESF's drift og forvaltning er struktureret. For det andet pålægger den anfægtede beslutning ikke de indstævnte nogen sanktion. For det tredje er det på grund af ESF's forvaltning i praksis overordentlig vanskeligt for Kommissionen at foretage en direkte høring af dem, der modtager tilskud fra fonden.

20 I øvrigt gør Kommissionen gældende, at de indstævnte virksomheder under alle omstændigheder var blevet underrettet om Kommissionens tvivl og mistanke med hensyn til, om de betingelser for ydelse af tilskuddet, som var fastsat i beslutningen om godkendelse, var overholdt, nemlig i en skrivelse, som de modtog fra DAFSE den 19. oktober 1990.

De indstævntes ret til at blive hørt

21 Det bemærkes, at under enhver procedure, der iværksættes over for en person, og som kan munde ud i en retsakt, der indeholder et klagepunkt mod den pågældende, er retten til kontradiktion et grundlæggende fællesskabsretligt princip, som skal overholdes, selv om der ikke er fastsat nogen bestemmelser vedrørende den pågældende procedure (se herom bl. a. dom af 29.6.1994, sag C-135/92, Fiskano mod Kommissionen, Sml. I, s. 2885, præmis 39, og af 12.2.1992, forenede sager C-48/90 og C-66/90, Nederlandene m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 565, præmis 44). Kontradiktionsprincippet indebærer, at de adressater for en beslutning, hvis interesser i væsentlig grad berøres deraf, skal have mulighed for at gøre deres synspunkter gældende.

22 Kommissionens første argument er, at de indstævnte ikke var berørt af den procedure, som mundede ud i vedtagelsen af den anfægtede beslutning, hvorfor de ikke er berettiget til at påberåbe sig kontradiktionsprincippet. Til forskel fra den pågældende medlemsstat spillede de indstævnte ikke nogen central rolle i proceduren for finansiering og overvågning af uddannelsesforanstaltningerne, ligesom de kun trådte direkte i forbindelse med medlemsstaten, som var ESF's eneste kontaktled. De finansielle forbindelser, der blev knyttet, opstod altså alene i forholdet mellem på den ene side, Kommissionen og den pågældende medlemsstat, og på den anden side, mellem medlemsstaten og den støttemodtagende institution, således som fastslået i dommen af 15.3.1984 i sag 310/81, EISS mod Kommissionen (Sml. s. 1341, præmis 15).

23 Denne argumentation kan ikke lægges til grund.

24 Det må herved fastslås, at den person, over for hvem der blev iværksat en procedure, der mundede ud i vedtagelsen af den anfægtede beslutning, således som dette forstås i de i nærværende doms præmis 21 omhandlede domme, var de indstævnte virksomheder. Uanset den centrale rolle, som medlemsstaten har ifølge den ordning, som er indført ved forordning nr. 2950/83, blev de indstævnte virksomheder direkte inddraget i de undersøgelser, som mundede ud i vedtagelsen af den anfægtede beslutning.

25 I den forbindelse bemærkes, at ESF's »kontrolsektion« den 25. november 1988 foreslog, at der blev foretaget en fornyet gennemgang af sagens akter ved iværksættelse af inspektioner hos to af de indstævnte virksomheder, nemlig Lisrestal og GTI. Det var disse inspektioner, som gav grundlag for at fastslå de uregelmæssigheder, som var begået i den finansielle forvaltning af tilskuddet, og som var baggrunden for den anfægtede beslutning.

26 I øvrigt var den anfægtede beslutning, som Retten har fastslået i den anfægtede doms præmis 45, ganske vist udelukkende rettet til de portugisiske myndigheder, men den omtalte dog udtrykkeligt de indstævnte virksomheder ved navns nævnelse som de direkte modtagere af det bevilgede tilskud.

27 Dette synspunkt støttes yderligere af artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 2950/83, hvorefter de udbetalte beløb, som ikke er blevet anvendt på de i godkendelsesbeslutningen fastsatte betingelser, skal tilbagebetales, og hvorefter den pågældende medlemsstat kun er subsidiært ansvarlig for tilbagebetalingen af beløb, som er udbetalt med urette i forbindelse med foranstaltninger, hvoraf medlemsstaten ifølge artikel 2, stk. 2, i afgørelse 83/516 skal sikre en forsvarlig gennemførelse.

28 Retten har således med føje fastslået i den anfægtede doms præmis 47, at det fremgår af bestemmelserne i forordning nr. 2950/83, at der opstod en direkte forbindelse mellem Kommissionen og modtageren af tilskuddet, selv om medlemsstaten er ESF's eneste kontaktled.

29 Det bør tilføjes, at en beslutning om suspension, nedsættelse eller bortfald af et EF-tilskud undertiden kan afspejle de kompetente nationale myndigheders vurdering, men at det er Kommissionen, som ifølge artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 2950/83 træffer den endelige beslutning, og som har det retlige eneansvar for beslutningen over for modtagerne af tilskuddet.

30 I øvrigt giver den omstændighed, at den pågældende medlemsstat efter denne bestemmelse skal have lejlighed til at fremkomme med sine bemærkninger, før Kommissionen træffer afgørelse om tilskuddets suspension, nedsættelse eller bortfald, ikke grundlag for at antage, at der kan ske en tilsidesættelse af et så grundlæggende fællesskabsretligt princip som princippet om, at enhver person, over for hvem en afgørelse kan være bebyrdende, skal høres, før afgørelsen træffes.

31 Kommissionens andet argument er, at den anfægtede beslutning ikke pålægger de indstævnte virksomheder nogen sanktion eller straf. Den er blot det administrative modstykke til den beslutning, hvorved Kommissionen godkendte tilskuddet og fastsatte kriterierne for dets udbetaling.

32 Denne argumentation kan ikke tages til følge.

33 Som fastslået af Retten fratager den anfægtede beslutning de indstævnte virksomheder hele det tilskud, som de oprindeligt fik bevilget. Den anfægtede beslutning har derfor direkte økonomiske virkninger for de indstævnte, idet den indebærer et formuetab for dem som følge af, at de blev forpligtet til som hovedansvarlige at tilbagebetale de med urette udbetalte beløb inden 15 dage efter modtagelsen af skrivelserne af 24. april 1992 og 7. maj 1992, som de fik tilsendt af DAFSE, og hvorved de blev underrettet om, at Kommissionen havde vedtaget den anfægtede beslutning.

34 Det må derfor fastslås, at beslutningen i væsentlig grad berører de indstævntes interesser.

35 Kommissionens tredje argument er, at ESF's administration i praksis gør det overordentlig vanskeligt for Kommissionen at foretage en direkte høring af de virksomheder, som modtager tilskud fra ESF. Efter modtagelsen af ansøgningen om det oprindelige tilskud overlader Kommissionen nemlig det helt og holdent til den pågældende medlemsstat at administrere de godkendte projekter. Det vil medføre ændringer i ESF's nuværende ordning for administration af tilskuddene, såfremt det anerkendes, at Kommissionen burde have foretaget en høring af de indstævnte virksomheder.

36 Heller ikke denne argumentation kan lægges til grund.

37 For det første kan et argument, som baseres på, hvorledes en ordning administreres i praksis, ikke i sig selv medføre, at der kan ske en tilsidesættelse af et grundlæggende princip som kontradiktionsprincippet.

38 Endvidere fremgår det af artikel 5, stk. 5, i forordning nr. 2950/83, at Kommissionen ved, hvem de tilskudsmodtagende virksomheder er, da den er forpligtet til at underrette alle implicerede på tidspunktet for tilskuddets udbetaling.

Retten til at blive hørt af Kommissionen

39 Kommissionen anfører, at Retten fejlagtigt har forsømt at tage hensyn til, at de indstævnte virksomheder allerede havde fået kendskab til Kommissionens begrundede tvivl og mistanke om, at betingelserne i godkendelsesbeslutningen for udbetalingen af tilskuddet ikke var opfyldt. De indstævnte havde nemlig modtaget en skrivelse fra DAFSE, som var dateret den 19. oktober 1990, og hvori Kommissionen gav udtryk for sin tvivl og mistanke. Hvis de sagsøgte virksomheder havde haft nogen realitetsargumenter, som kunne afkræfte denne tvivl og mistanke, kunne de have gjort DAFSE bekendt dermed, som da ville have videresendt dem til Kommissionen.

40 Herom bemærkes, at Domstolen kun kan behandle dette anbringende, såfremt anbringendet udgør en indsigelse mod den vurdering, som Retten foretog af indholdet og ordlyden af skrivelserne af 19. oktober 1990 (dom af 16.6.1994, sag C-39/93 P, SFEI m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 2681, præmis 26).

41 Det fremgår imidlertid klart, at de nævnte skrivelser ikke indeholdt nogen forklaring på Kommissionens daværende tvivl og mistanke. I skrivelserne underrettede DAFSE blot de indstævnte virksomheder om, at der var blevet foretaget en EF-inspektion med henblik på efterprøvelse af foranstaltningernes forskriftsmæssighed og lovlighed, og præciserede, at Kommissionen ikke havde truffet nogen endelig beslutning.

42 Følgelig var skrivelserne af 19. oktober 1990 ikke nogen underretning til de indstævnte virksomheder om Kommissionens tvivl og mistanke.

43 Det må derfor fastslås, at Retten med føje havde konkluderet, at den anfægtede beslutning var truffet i strid med de indstævntes ret til kontradiktion.

44 Det første anbringende må derfor forkastes som ubegrundet.

45 Da tilsidesættelsen af retten til kontradiktion medfører, at den anfægtede beslutning må annulleres, er det ufornødent at undersøge Kommissionens andet anbringende om, at der foreligger en begrundelsesmangel.

46 På grundlag af det anførte må appellen som helhed forkastes.

Sagens omkostninger

47 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, som i medfør af artikel 118 finder tilsvarende anvendelse under en appelsag, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Kommissionen har tabt sagen og bør derfor tilpligtes at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

1) Appellen forkastes.

2) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber betaler sagens omkostninger.

Kakouris Kapteyn Ragnemalm

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 24. oktober 1996.

R. Grass G. F. Mancini

Justitssekretær Formand for Sjette Afdeling